

Opdrachtgever:

Swentibold Projectontwikkeling
T.a.v. De heer J. Braad
Rijksweg Zuid 12
6131 AN Sittard

Datum: 30 maart 2023

Onderwerp:

Rapportage Quicksan Ecologische Waarden Sibben IJzeren te Valkenburg
(ons kenmerk: 22-1243)

Opgesteld door:

De heer M.J.M. Coenen

Geachte heer Braad,

Hierbij ontvangt u van ons de rapportage van het uitgevoerde quickscanonderzoek op de beoogde nieuwbouwlocatie op een perceel gelegen aan de Kruisstraat (ongenummerd), te Valkenburg, zie figuur 1.

Figuur 1: Onderzoekslocatie Valkenburg

Aanleiding

Er zijn voornemens om op het betreffende perceel nieuwbouw te realiseren.

Vanwege de vergunningsprocedure voor het realiseren van deze nieuwbouw is het noodzakelijk om de ingreep te toetsen aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, om zicht te krijgen of er effecten optreden ten aanzien van beschermde natuurwaarden. Om dit te kunnen beoordelen is het noodzakelijk om dit via een quickscan ecologische waarden vast te stellen.

Om erachter te komen of er daadwerkelijk sprake is van de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden (planten en dieren) is een locatiebezoek uitgevoerd om dit vast te stellen.

Huidige situatie

In de huidige situatie is het perceel geheel begroeid met een grasvegetatie. Opgaande beplanting, zoals bomen en struiken ontbreken geheel. De hagen en bomen die zichtbaar zijn op de foto's staan allemaal op belendende percelen en zullen behouden blijven.

Het perceel werd voorheen gebruikt als weiland voor begrazing en is voedselrijk te noemen, gelet op de zeer eentonige vegetatie van Engels raaigras (met her en der ridderzuring en paardenbloemen). Enige natuurlijke vegetatie is geheel niet aanwezig. Er staan geen gebouwen op het terrein die gesloopt moeten worden voor de nieuwbouw.

Foto 1: Beeld op de beoogde bouwlocatie

Onderzoeksmethodiek

Om zicht te krijgen op de aanwezigheid van beschermde soorten is de ingreeplocatie onderzocht op het mogelijk aanwezig zijn of kunnen zijn van beschermde soorten. Dit onderzoek is uitgevoerd op 20 maart 2023.

Hierbij is de planlocatie geheel doorlopen en onderzocht en beoordeeld of er mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde diersoorten en jaarrond beschermde nesten van vogels aanwezig zijn. Daarnaast is gekeken of er op en rondom de planlocatie beschermde planten voor kunnen komen, die met de voorgenomen werkzaamheden mogelijk hun groeiplekken verliezen.

Er is tijdens het onderzoek verder gelet op mogelijke andere functies van soorten in en rondom de onderzoekslocatie.

Aanwezigheid van soorten

Vaatplanten

De onderzoekslocatie bestaat geheel uit een voormalig beweide grasvegetatie, welke nagenoeg geheel bestaat uit Engels raaigras. Er zijn slechts enkele bloeiende soorten aangetroffen zoals sneeuwklokje (verwilderde tuinplant), paardenbloem, en ridderzuring.

Het gehele terrein is, vanwege onder meer het vorige gebruik en de voedselrijkdom, ongeschikt voor beschermde en/of bijzondere planten soorten. De huidige groei- en beheeromstandigheden zijn dan ook geheel niet geschikt voor de beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming.

Beschermde vaatplanten hebben zeer specifieke biotopen die hier niet tot ontwikkeling zijn, of geheel ontbreken vanwege specifieke omstandigheden (zoals veengronden, kalkrijke ondergronden). Gelet op het verspreidingsbeeld van de beschermde soorten, blijkt eveneens dat dergelijke soorten in de weide omtrek niet voorkomen van de onderzoekslocatie.

Er zijn geen plantensoorten aangetroffen die bijzonder te noemen zijn. Bloemrijke graslanden en kruidenrijke bermen ontbreken in het geheel.

Effecten op beschermde soorten planten en vervolgmaatregelen in het kader van de Wet natuurbescherming (zoals nader onderzoek, een ontheffingsaanvraag of het opstellen van een verplantingsplan) zijn dan ook geheel uit te sluiten.

Foto 2: Sneeuwklokjes (verwilderd vanuit omliggende tuinen)

Broedvogels (al of niet met jaarrond beschermde nesten)

De locatie zelf vormt in geen enkel opzicht geschikt broedbiotoop voor soorten met jaarrond beschermde nesten. Daarvoor is er geen optimaal habitat aanwezig (zoals opgaande begroeiing). De locatie is voorts veel te klein om te dienen als geschikt broedbiotoop voor grondbroedende vogelsoorten zoals graspieper of scholekster.

Door het geheel ontbreken van een hoogopgaande goed ontwikkelde boom- en struikvegetatie op het betreffende perceel is het aanwezig zijn van een soortenrijke broedvogelpopulatie van algemeen voorkomende soorten eveneens uit te sluiten.

In de directe omgeving kunnen diverse algemeen voorkomende soorten broedvogels aanwezig zijn, die de locatie als foerageergebied gebruiken. Denk hierbij aan soorten als zanglijster, roodborst, merel, ekster, houtduif, Turkse tortel, heggemus en dergelijke.

Effecten op broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn geheel uit te sluiten, omdat er geen geschikte broedplekken aanwezig zijn. De aanwezige huismussen en gierwaluwen vinden elders afdoende voedsel en zijn niet afhankelijk van dit terrein als primaire voedselbron. Gierwaluwen jagen overigens in de lucht op insecten en maken dan ook geen enkel gebruik van de grasvegetatie.

We adviseren wel om de werkzaamheden zoveel als mogelijk buiten de broedperiode uit te voeren om zodoende negatieve effecten te minimaliseren (werken dus buiten de broedperiode van half maart tot en met half juli), of door de werkzaamheden te starten voorafgaande aan het broedseizoen met doorloop tot binnen het broedseizoen. Door de toename van menselijke activiteiten zullen broedvogels minder snel geneigd zijn om daar dan te nestelen.

Uit de beschikbare literatuur blijkt eveneens dat er geen soorten voor komen op de locatie waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.

Foto 3: Hagen en bomen op belendende percelen blijven intact. Broedvogels kunnen hier wel voorkomen

Grondgebonden zoogdieren

Op en rond het terrein kunnen enkele zoogdieren voorkomen. Het zal hier vooral gaan om enkele muizensoorten, bruine rat en mogelijk egel. Deze soorten kunnen het gebied gebruiken als foerageergebied.

Verblijfplaatsen van (kleine) marterachtigen zijn zeker niet aanwezig en/of te verwachten, aangezien het terrein hiervoor niet optimaal is. Er zijn geen sporen aangetroffen van marterachtigen die anders doen vermoeden. De locatie bevindt zich mogelijk binnen het jachtgebied van steenmarters. Deze soort komt hier zeer weid verspreid voor, maar de locatie maakt geen essentieel onderdeel uit van dergelijk leefgebied. Effecten op de gunstige staat van instandhouding van die soort treden dan ook niet op.

Er zijn geen holen en/of burchten aangetroffen binnen het onderzoeksgebied van konijnen, vossen en/of dassen. Verder bevindt het onderzoeksgebied zich ruim buiten het verspreidingsgebied van andere zwaar beschermde soorten grondgebonden zoogdieren.

Uit de geraadpleegde literatuur blijkt dat er geen waarnemingen zijn van andere (beschermde) soorten grondgebonden zoogdieren.

Aangezien er geen vaste rust- en verblijfplekken van zwaar beschermde soorten aanwezig zijn en/of te verwachten zijn kunnen de werkzaamheden dan ook uitgevoerd worden.

Reptielen, vissen, amfibieën, dagvlinders, overige ongewervelden en libellen

Op grond van de afwezigheid van het habitat is het uitgesloten dat er andere beschermde soorten zoals reptielen, vissen, amfibieën, dagvlinders, nachtvlinders, overige ongewervelden en libellen voorkomen op de onderzoekslocatie.

Effecten op bovengenoemde soortgroepen zijn op voorhand uit te sluiten. In het kader van de Wet natuurbescherming kan dan ook geconcludeerd worden dat er geen verdere acties noodzakelijk zijn voor deze soortgroepen.

Vleermuizen

De locatie vormt geheel geen primair jachtgebied van vleermuizen. Op de ingreeplocatie zelf is nergens een dichte goed ontwikkelde hoogopgaande bomen- en struikvegetatie aanwezig, waardoor er geen aantasting op (al of niet essentieel) foerageergebied van vleermuizen optreedt door de nieuwbouw. Er treden dan ook geen significante negatieve effecten op ten aanzien van essentiële jachtgebieden. Overigens blijft de begroeiing, aanwezig op belendende percelen, geheel intact.

De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen zijn uit te sluiten, omdat er geen bebouwing is die geschikt is en ook geen bomen met holtes of scheuren in de bast groeien. De bebouwing die aanwezig is in directe nabijheid heeft wel geschikte openingen waar vleermuizen in kunnen vliegen/kruipen, echter blijven deze behouden voor de toekomst (onder voorwaarden van een reeds afgegeven ontheffing Wet natuurbescherming). Effecten hierop door de nieuwbouw treden echter niet op.

Effecten op vleermuizen zijn uit te sluiten, daar er geen aantasting plaatsvindt op primaire foerageergebieden, vliegroutes en mogelijke verblijfplaatsen. In het kader van Wet natuurbescherming kan gesteld worden dat er geen overtredingen van verbodsbepalingen optreden en dat nader onderzoek niet benodigd is.

Conclusies

- ✧ Binnen de ingreeplocatie zijn geen (al of niet jaarrond beschermde nesten van) broedvogels aanwezig en/of te verwachten. Nader onderzoek is daarmee niet noodzakelijk.
- ✧ De locatie vormt geen geschikt leefgebied (voortplantingsplekken) voor marterachtigen zoals steenmarter, hermelijn en wezel. Effecten op deze soorten zijn dan ook uit te sluiten. Nader onderzoek is daarmee niet aan de orde.
- ✧ Er komen mogelijk enkele algemeen voorkomende soorten grondgebonden zoogdieren voor die het gebied gebruiken als foerageergebied/leefgebied. Hierbij valt te denken aan diverse muizensoorten, bruine rat en mogelijk egel. Echter kan geconcludeerd worden dat hier sprake is van werken onder voorwaarden van de Algemene Zorgplicht (zorgvuldig werken vanuit een richting) en de vrijstellingsregels van de Provincie Limburg. Overtredingen van verbodsbepalingen op zwaarder beschermde soorten treden niet op, omdat dergelijke soorten niet aanwezig zijn in het gebied of binnen de beïnvloedingsfeer ervan.
- ✧ Beschermde soorten (zoals reptielen, vissen, dagvlinders, nachtvlinders, libellen, amfibieën en overige ongewervelden) zijn binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie zeker niet te verwachten. Dit komt omdat er geen optimale habitats aanwezig zijn voor deze soort(groep)en.
- ✧ Beschermde vaatplanten zijn eveneens op basis van het aanwezige habitat en het ontbreken van optimale groeiomstandigheden uit te sluiten.
- ✧ De meest versturende werkzaamheden (nieuwbouw) dient gestart te worden buiten de kwetsbare periode van broedvogels. Dus buiten de periode half maart-half juli.
- ✧ In het kader van de Wet natuurbescherming kan gesteld worden dat er geen verdere vervolgonderzoeken en/of een ontheffingsprocedure noodzakelijk zijn, omdat er geen effecten optreden ten aanzien van beschermde planten en dieren.

Bijlage 1 Geraadpleegde bronnen

www.natuurgegevensprovincielimburg.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.waarneming.nl (NDFF)

Hustings F., van der Coelen J., van Noorden B., Schols R. & Voskamp P. 2006. Avifauna van Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraeds & A.J.W. Lenders (redactie), 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Stichting Natuurpublicaties, Maastricht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). – Nederlandse Fauna 1. Nationaal Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden 416 blz., 14 platen.

Turin, H., 2000. De Nederlandse loopkevers, verspreiding en oecologie (Coleoptera: Carabidae). – Nederlandse Fauna 3. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden 666 blz., 16 platen, met cd-rom.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Huizenga, C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen, 2010. Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Provincie Limburg (2017). Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wnb in Limburg, Provinciaal Blad Nr. 5634 (6 december 2017). Limburg.

Provincie Limburg (2017). Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014. Provinciaal Blad Nr. 1845 (25 april 2017). Limburg.

Bijlage 2 Wettelijke kaders

SOORTENBESCHERMING

Algemeen

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. De Wet natuurbescherming heeft de beschermingsregels opgesteld in de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn vertaald naar de Nederlandse situatie.

VOGELRICHTLIJN

Soorten van de Vogelrichtlijn

Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:

- ✘ Art. 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen
- ✘ Art. 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- ✘ Art. 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- ✘ Art. 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort

HABITATRICHTLIJN, BERN BIJLAGE II, BONN BIJLAGE I

Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd:

- ✘ Art. 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen
- ✘ Art. 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren
- ✘ Art. 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen
- ✘ Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen
- ✘ Art. 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

NATIONAAL BESCHERMDE SOORTEN

Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van in Nederland voorkomende soorten zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten.

- ✘ Art. 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
- ✘ Art. 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
- ✘ Art. 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

WETTELIJKE BELANGEN I.R.T. ONTHEFFING

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- ✘ Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- ✘ Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- ✘ Ter bescherming van flora en fauna. Voor nationaal beschermde soorten geldt:
 - Er is sprake van een bij de wet genoemd belang. Zorgplicht voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (Art. 1.11);
 - De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING LIMBURGSE INVULLING

De provincie Limburg heeft beleidsregels opgesteld in het document Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wnb in Limburg (6 december 2017, Limburg) voor soorten die beschermd zijn binnen de Vogelrichtlijn of bijlage onderdeel A bij de Wnb, te weten:

- ✘ De broedvogels zijn ingedeeld in de categorieën 1 t/m 4:
 - Hiervan is het nest van de vogelsoorten horende tot de categorieën 1 t/m 3 jaarrond beschermd (zie tabel 1)
 - Categorie 4 zijn de nesten van plaats trouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat, maar dusdanig kwetsbaar zijn dat de functionaliteit niet in het geding mag komen
- ✘ Voor soorten in bijlage onderdeel A bij de Wnb geldt de Omgevingsverordening Limburg 2014 bijlage III bij paragraaf 3.8 “Vrijstelling dieren bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud” zijn soorten opgenomen waarvoor in Limburg een (gedeeltelijke) vrijstelling geldt (zie tabel 2)
- ✘ Art. 4.3 en 4.4 lid 2; Soms is het voor de ontwikkeling erg moeilijk om een aanvullend onderzoek uit te voeren. Bijvoorbeeld als gezien de doorlooptijd die dit met zich mee brengt een toegekende subsidie komt te vervallen of veiligheidsaspecten eraan in de weg staan.

In dergelijke omstandigheden zijn GS van mening dat er sprake is van een dermate uitzonderingssituatie dat de initiatiefnemer een ontheffingsaanvraag kan doen alsof de mogelijk aanwezige soorten daadwerkelijk aanwezig zijn. De initiatiefnemer moet in zo'n geval een aanpak overleggen waaruit blijkt voor welke soorten hij deze aanpak volgt, wat de maximaal verwachte dichtheden van de soorten zijn en welke maatregelen uitgevoerd gaan worden.

Nederlandse naam	Categorie
Kerkuil	1
Oehoe	1
Roek	1
Steenuil	1
Boerenwaluw	2
Bosuil	2
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	2
Huismus	2
Huiswaluw	2
Ooievaar	2
Slechtvalk	2
Boomvalk	3
Havik	3
Ransuil	3
Raaf	3
Rode wouw	3
Torenvalk	3
Wespendief	3
Zwarte wouw	3

Tabel 1: indeling in categorieën jaarrond beschermde nesten in Limburg

Nederlandse naam	Periode vrijstelling
Aardmuis	Gehele jaar
Bosmuis	Gehele jaar
Bunzing	Gehele jaar
Bruine kikker	Gehele jaar
Dwergmuis	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	Gehele jaar
Eekhoorn	Maart- april en juli t/m november
Egel	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	Gehele jaar
Gewone pad	Gehele jaar
Haas	Gehele jaar
Hazelworm	Juli, augustus en september
Hermelijn	Gehele jaar
Huisspitsmuis	Gehele jaar
Kleine watersalamander	Gehele jaar
Konijn	Gehele jaar
Levendbarende hagedis	15 augustus t/m 15 oktober
Meerkikker	Gehele jaar
Middelste groene kikker	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	Gehele jaar
Ree	Gehele jaar
Rosse woelmuis	Gehele jaar
Steenmarter	15 augustus t/m februari
Tweekleurige bosspitsmuis	Gehele jaar
Veldmuis	Gehele jaar
Vos	Gehele jaar
Wezel	Gehele jaar
Woelrat	Gehele jaar

Tabel 2: Vrijgestelde soorten Limburg bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud (Omgevingsverordening Limburg 2014)